

РЕШЕНИЕ

№ 31837

гр. София, 30.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 17.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **9047** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.1 от ЗОДОВ вр. 203 и сл. АПК, вр. с чл. 284 и сл. ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на Г. В. К., с ЕГН [ЕГН], срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието, с който се иска да му бъде заплатено обезщетение в размер на 1 000 000 лева за нанесени вреди чрез дискриминация по религиозен признак и нарушение на Общностното право в периода от 08.05.2023 г. до 18.09.2023 г., в който администрацията на Затвора – [населено място] не му разрешила да получи нова постелка за йога.

В исковата молба се твърди, че в посочения период ответната администрация е не е разрешила на ищеца да получи нова постелка за йога. Посочено е, че една постелка за йога може да бъде ползвана около една година, тъй като се амортизира, а и става негодна за употреба и от хигиенична гледна точка. Отразено е, че необходимостта от постелка за йога е свързана с изповядваната от ищеца религия будизъм. Освен това ищецът заявява, че практикуването на йога всеки ден в продължение на няколко часа му помага да се справи с много здравословни проблеми. Изтъква, че преди исковия период му е било разрешено да ползва постелка за йога. Поддържа, че с наложената забрана бил подложен на нечовешко и унижително отношение от страна на затворническата администрация и бил дискриминиран по религиозен признак. Твърди се, че в резултат на тези действия е изпаднал в депресия. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати претендираната сума.

По делото е депозиран писмен отговор от ответника чрез юрк. Н., в който искът се оспорва като неоснователен и недоказан. Отразено е, че от страна на ищеца не са ангажирани доказателства за

изложените в исковата молба твърдения, както и не са уточнени претърпените вреди, техният обем и интензитет, както и причинната им връзка с конкретно бездействие на администрацията. Сочи се в писмения отговор, че в утвърдения със заповед № ЛС-04-268/17.06.2022 г. на министъра на правосъдието списък на разрешените вещи, предмети и хранителни продукти не фигурира постелка за йога. По отношение на твърденията за дискриминация по религиозен признак е изложено, че практикуването на йога не е неразривно свързано с изповядването на будизъм, още повече, че за принадлежността към тази религия ищецът също не сочи доказателства. При тези съображения ответникът моли предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни.

В съдебно заседание, ищецът Г. В. К. не се явява, същият се представлява от адв. Г., която поддържа исковата молба на заявеното основание и моли ответникът да бъде осъден да заплати посочената сума. Претендира разноски.

Ответникът по иска - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ редовно уведомен, се представлява от юрк. Н., която оспорва иска по съображенията, изложени в писмения отговор. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от прокурор В., който изразява становище за неоснователност на исковете.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

По делото е представено заявление № 895 с рег. № 2390 от 29.04.2020 г. от Г. К. до началника на Затвора – С., с което е отправена молба да му бъде позволено получаването на постелка за йога “SPARTAN Ex 190x60x1,5 см, цена 61, 72 лв. от магазин Д.” (л. 62 от делото). В заявлението е отбелязано, че в списъка за разрешени вещи не фигурира постелка за йога, за което ищецът е уведомен на 29.04.2020 г. На документа е поставена резолюция „Да“ и подпис, който не се чете. Също така в лявата част на заявлението след „получил“ е положен подпис и дата 04.06.2020 г.

Представени са и седем заявления от Г. К. до началника на Затвора – С., с което е отправена молба да му бъде позволено получаването на нова постелка за йога, поради овехтяване на наличната, като само едно от тях с вх. № 13555 е отправено в исковия период – на 07.09.2023 г. и върху него е поставена резолюция „Не разрешавам“ от същата дата.

С представената заповед № ЛС - 04-268/17.06.2022 г. на министъра на правосъдието е утвърден списък на разрешените вещи, предмети и хранителни продукти, които могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за целта места лишените от свобода и задържаните под стража по реда на НПК, настанени в затворите, поправителните домове, затворническите общежития и арестите в затворите. В списъка не фигурира постелка за йога.

При така възприетата фактическа обстановка, Административен съд София- гради намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес.

Разгледана по същество, същата се явява неоснователна по следните съображения:

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 08.05.2023 г. до 18.09.2023 г. е претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие, изразяващо се в издаване на разрешение да получи нова постелка за йога и дискриминация по религиозен признак от страна на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, което е юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи затворите - чл. 12, ал. 3 ЗИНЗС.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 АПК вр. с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Съгласно чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Разпоредбата на чл. 3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица. Отговорността на държавата за причинените вреди по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице.

В процесния случай обаче, понеже не се касае за нарушаване забраната по чл. 3 ЗИНЗС, а искът е по реда на чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ тежестта да докаже твърденията, на които основава иска си е върху ищеца. Той следва да установи кумулативното наличие на следните материални предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт или от незаконно действие или бездействие; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред.

Ищецът обосновава исковата си претенция с твърдения за претърпени неимуществени вреди в резултат на дискриминация по религиозен признак като в периода от 08.05.2023 г. до 18.09.2023 г. администрацията на Затвора С. не му разрешила да получи нова постелка за йога. Спорът е за това, представляват ли неравенство в третирането отказите на служителите в администрацията на Затвора – [населено място] да разрешат на ищеца да получи нова постелка за йога с оглед осигуряване на условия за осъществяване на религиозна дейност. В тази връзка е необходимо ищецът да установи, че бездействието на затворническата администрация представлява по-неблагоприятно третиране (отношение) към него в сравнение с друго лице или лица при сходни обстоятелства, въз основа на критерии, изрично формулирани в Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.), друг закон или международен договор, т.е., че бездействието е незаконосъобразно. Ищецът следва да установи факта на неравно третиране, на защитения признак и на различието по този признак със сравняваните лица; да докаже факти, от които може да се направи обосновано предположение за възможно осъществяване на неравно третиране поради защитения признак, т.е. за причинната връзка между спорното третиране и защитения признак. Едва при успешното доказване, че бездействието на затворническата администрация за осигуряване на нова постелка за йога би могло успешно да бъде обвързано с наличието на неблагоприятно третиране на религиозен признак, следва да се направи заключение за претърпени неимуществени вреди.

На първо място липсват доказателства от ищеца (представени факти) в подкрепа на твърденията му за изповядваната от него религия „будизъм“, които да са в състояние да създадат обосновано предположение, че е налице дискриминация, основана на религиозен признак. Не се установява дискриминация, т.е. по-неблагоприятно третиране на ищеца, вследствие на действия и бездействия на администрацията на Затвора в [населено място] да му осигури и предостави условия, идентични с тези на лицата, изтърпяващи наказание в Затвора - [населено място], породена от религиозен признак. Напротив от писмените доказателства по делото е видно, че ползването на постелка за йога от страна на ищеца е аргументирано с грижите за физическото му здраве. При това положение обвързването на исковата претенция за вреди от липса на дадено

разрешение за получаване на конкретния аксесоар с изповядваната религия представлява очевидна злоупотреба с право.

На следващо място, за да се приеме нарушение, т.е. наличие на дискриминация, освен обективно съществуващия резултат при упражняване на дейността, проявен в която и да е от очертаните в ЗЗДискр. форми на по-неблагоприятно третиране, е необходимо да се изхожда от законовата регламентация на обществените отношения и в частност на режима в затворите. В случая нормативните изисквания относно разрешените вещи, които пребиваващите в местата за лишаване от свобода могат да получават, ползват и държат при себе си, се съдържат в списъка, утвърден със заповед № ЛС-04-268/17.06.2022 г. на министъра на правосъдието, който не е изчерпателен. При това положение разрешаването на вещи, извън изброените, е изцяло в правомощията на затворническата администрация и зависи от преценката за всеки конкретен случай. Констатациите за изпълнение на законовите изисквания дисквалифицират неравнопоставеността във връзка с горните обстоятелства като дискриминация по смисъла на закона, доколкото става въпрос за даването на разрешение за получаване на нова постелка за йога и в процесния период ищецът е разполагал с наличната към онзи момент. Това означава, че липсата на разрешение за получаването на нова постелка за йога не може да бъде определено като незаконосъобразно. С други думи съдът не установява един от очертаните по-горе задължителни елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 1 ЗОДОВ, а именно – извършване на незаконосъобразни действия.

Извън горното, отрицателна предпоставка за основателността на предявените иски е липсата на причинна връзка между спорното неравно третиране и защитения религиозен признак. Не всяко неравно третиране, а само това, което е основано на защитен признак, е дискриминация. Само на него законодателят е дал засилена законова защита. В случая не се доказва бездействието на служителите от администрацията в Затвора - [населено място], считани от ищеца като форма на неравно третиране, да се дължат на религиозен признак, респ. не се доказва последният да е причина за неравно третиране на ищеца. Няма доказателства за съпоставими лица, които да са при сходни сравними обстоятелства и да са третирани по-благоприятно, за да се презумира, че именно защитения признак е причината за неравното третиране.

Предвид изложеното, съдът счита, че не се доказва незаконосъобразно бездействие на служители на ответника по иска, представляващо неравно третиране по заявените с исковата молба фактически обстоятелства, нито че ищецът е претърпял каквито и да било неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от действия на служители на ответника по иска, поради което липсват всички елементи от състава на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Материалноправният режим на отговорността я определя като обективна и за възникването и следва да се установи по безспорен начин действие / бездействие на длъжностно лице, представляващо по-неблагоприятно третиране на основата на защитените признаци, вредни последици и причинна връзка. Исковата претенция за обезвреда е неоснователна, поради което следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на спора и предвид влязлото в сила на 09.11.2023 г. определение от 09.10.2023 г., с което е оставено без уважение искането на ищеца за освобождаване от внасянето на държавна такса по производството и доколкото съобразно разпоредбите на чл.144 АПК вр. чл.77 ГПК няма пречка същата да бъде събрана със съдебното решение, ищецът следва да бъде осъден да заплати по сметка на АССГ дължимата държавна такса за производството в размер на 10 лева.

С оглед своевременно заявената от ответника по иска претенция за разноски и след като е представляван от юрисконсулт, на основание чл.10, ал.1 ЗОДОВ вр. чл.143, ал.3 АПК вр. чл. 24, изр.2 от Наредбата за заплащането на правната помощ (ред. ДВ, бр. 74 от 2021 г., в сила от

1.10.2021 г.), следва да му бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. Воден от горното, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, предявен от Г. В. К., с ЕГН [ЕГН], срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение в размер на 1 000 000 лева за нанесени вреди чрез дискриминация по религиозен признак и нарушение на Общностното право в периода от 08.05.2023 г. до 18.09.2023 г., в който администрацията на Затвора – [населено място] не му разрешила да получи нова постелка за йога.

ОСЪЖДА Г. В. К., с ЕГН [ЕГН], с адрес Затвора - [населено място], да заплати по сметка на АССГ сумата от 10 лв. – държавна такса.

ОСЪЖДА Г. В. К., с ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при МП юрисконсултско възнаграждение, в размер на 100 (сто) лева.

Препис от решението да се връчи на страните.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 - дневен срок от получаване на препис от него.

Съдия: